

Nr 16.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående täckande av brist i extra anslag för år 1916 till expenser för Sveriges geologiska undersökning; given Stockholms slott den 8 december 1916.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att den besparing å 5,527 kronor 25 öre, som vid ingången av år 1916 förefanns å tidigare anvisade anslag å extra stat till expenser för Sveriges geologiska undersökning, må, i den mån så erfordras, användas till täckande av brist i det för år 1916 av riksdagen anvisade extra anslag för enahanda ändamål.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 december 1916.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde:

För beredande av medel till mötande av de ökade expensutgifter, som förorsakats av Sveriges geologiska undersöknings inflyttning i de nya lokalerna vid Frescati, har riksdagen å extra stat för varje av åren 1914—1917 anvisat anslag, vilka för år 1914 utgått med 8,000 kronor och för de följande åren med 8,800 kronor. Detta anslagsbelopp har för år 1916 visat sig otillräckligt för att bestrida utgifterna, och har chefen för nämnda undersökning i skrivelse den 10 november 1916 därom anfört följande:

»Genom nådiga beslut har Eders Kungl. Maj:t för vart och ett av åren 1914—1917 ställt till Sveriges geologiska undersöknings förfogande av riksdagen å extra stat anvisade anslag för ökade medel till expenser. Ifrågavarande anslag, som från och med år 1915 utgått med 8,800 kronor årligen, hava tillkommit för att täcka

de genom undersökningens flyttande till Frescati nytillkomna eller ökade omkostnader för värme, elektrisk belysning, gasförbrukning, underhåll av vägar, planteringar och inhägnader, städning och rengöring m. m.

De hittills för nämnda ändamål beviljade beloppens storlek grundar sig på under åren 1912 och 1913 gjorda överslagsberäkningar. Den sedan dess inträffade starka prisstegringen har givetvis medfört avsevärda höjningar inom flertalet då beräknade utgiftsposter. Kännbarast drabbar ökningen genom de enormt stegrade kolprisen posten för värme, vilken år 1914 beräknades till 3,300 kronor, men som för år 1916 — trots det att den under året förbrukade kolkvantiteten så nära som möjligt överensstämmer med beräkningarna — visar sig komma att uppgå till ej mindre än 8,176 kronor 88 öre och sålunda med 4,876 kronor 88 öre överstiger den summa, som skulle varit tillräcklig under de förhållanden, som rådde före världskriget.

Det har visserligen varit möjligt att göra några besparingar å vissa expensposter, delvis genom att tills vidare uppskjuta åtskilliga framdeles nödiga utgifter, men dessa besparingar mer än fullt uppvägas av fördyringar å andra nödiga utgiftsposter. Det kan därför med visshet förutses, att under år 1916 expenserna komma att överstiga det för ändamålet beviljade anslaget med drygt det belopp, som motsvarar prisstegringen å kol, eller avrundat omkring 5,000 kronor. Efter all sannolikhet kommer förhållandet att bliva likartat även under år 1917.

I detta samband vågar jag anföra, att utav det av 1913 års riksdag å extra stat för expenser till ämbetsverket under år 1914 anvisade anslaget genom nådigt brev av den 28 november 1913 endast 4,000 kronor ställdes till verkets förfogande, ävensom att utav sistnämnda belopp 1,527 kronor 25 öre icke blevo förbrukade under år 1914, vadan sålunda av för 1914 anvisade medel återstå sammanlagt 5,527 kronor 25 öre, beviljade för enahanda ändamål under år 1914 som de, för vilka brist kommer att uppstå under innevarande år.

Med stöd av det anförda får jag i underdånighet anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för täckandet av den brist av 5,000 kronor, som kommer att uppstå för expenser till Sveriges geologiska undersökning under år 1916, exempelvis genom att tillåta, att sagda belopp får utgå av besparingarna å för detta ändamål för år 1914 anvisade medel.»

I infortrat utlåtande den 28 november 1916 har statskontoret yttrat sig sålunda:

»Såsom i föreliggande framställning omförmäles, fanns vid innevarande års ingång å extra anslaget till expenser för Sveriges geologiska undersökning en reservation från föregående år av 5,527 kronor 25 öre.

Då ifrågavarande anslag torde vara av beskaffenhet att avse blott expenserna under vederbörande budgetår, torde nämnda besparing icke utan riksdagens medgivande kunna, såsom nu ifrågasatts, användas till täckande av motsedd brist i motsvarande extra anslag för innevarande år. Men då det sålunda föreslagna sättet att täcka berörda brist synes statskontoret lämpligt, hemställer statskontoret i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att lämna sitt medgivande till att förenämnda besparing å 5,527 kronor 25 öre må, i den mån så erfordras, användas till täckande av brist i 1916 års anslag för ifrågavarande ändamål.»

Departements-
chefen.

Att för år 1914 icke hela det av riksdagen anvisade anslaget blev av Kungl. Maj:t ställt till förfogande för avsett ändamål berodde på att undersökningens inflyttning i de nya lokalerna blev fördröjd, så att den icke kunde fullständigt äga rum förrän under våren år 1915. Av samma anledning kunde icke i den framställning i ämnet, som avläts till 1915 års riksdag, avseende anslag för år 1916, de ökade kostnaderna beräknas annat än i hög grad approximativt. När därtill komma de mot all beräkning högt uppdrivna kolprisen samt inträdda prisstegringar i övrigt, finner jag det fullt förklarligt, att undersökningens expensutgifter under år 1916 komma att betydligt överstiga det belopp, vartill de beräknats vid anslagets bestämmande enligt den vid punkten 18 under nionde huvudtiteln i propositionen till 1914 års senare riksdag framlagda, år 1915 i oförändrat skick återopade kalkylen.

För täckande av den motsedda bristen för innevarande år torde det av statskontoret föreslagna förfaringssättet böra anlitas. Ifråga om fyllandet av den brist, vilken enligt chefens för undersökningen ovan nämnda skrivelse är att motse även för år 1917, torde framställning böra göras till riksdagen nästkommande år i samband med avlåtande av statsverkspropositionen.

Jag hemställer fördenskull nu, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva,

att den besparing å 5,527 kronor 25 öre, som vid ingången av år 1916 förefanns å tidigare anvisade anslag å extra stat till expenser för Sveriges geologiska undersökning, må, i den mån så erfordras, användas till täckande av brist i det för år 1916 av riksdagen anvisade extra anslag för enahanda ändamål.

Till vad departementschefen sålunda hemställt, däruti statsrådets övriga ledamöter förenade sig, behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet skulle avlätas till riksdagen av den lydelse, bil. — vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ivar Bruze.